

بررسی رابطه صفات تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی

بتول علی پورگوراند^۱

معصومه آزموده^۲

خلیل اسماعیل پور^۳

سید داود حسینی نسب^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۳۰

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه صفات تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری افراد مراجعه کننده به مراکز بهداشتی (سلامت) شهر تبریز در سال ۱۴۰۰ بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۴۰۰ نفر انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه رضایت از زندگی (دینر و همکاران، ۱۹۸۵)، پرسشنامه صفات تاریک شخصیت جانسون و وبستر (۲۰۱۰)، پرسشنامه سه گانه روشن شخصیت کافمن و همکاران (۲۰۱۹)، پرسشنامه خودمتمایز سازی DSI-SF اسکورن و فردلندر (۱۹۹۸) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با کاربرد نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ تجزیه و تحلیل شدند. نتایج تحلیل آزمون همبستگی پیرسون نشان داد؛ بین صفات تاریک شخصیت با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و منفی وجود دارد. بین صفات روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و مثبت وجود دارند. نتایج تحلیل مدل رگرسیون نشان داد که ۰/۶۸ تغییرات رضایت از زندگی به وسیله متغیرهای پیش‌بین تبیین می‌شود که در این میان صفات روشن شخصیت توان بیشتری از سایر متغیرها در پیش‌بینی رضایت از زندگی دارد. بنابراین، نتایج این تحقیق می‌تواند کاربردهای عملی برای استفاده مشاوران و روان‌شناسان داشته باشد تا با انجام مداخلات روان‌شناختی تأثیر قابل توجهی بر افزایش میزان رضایت از زندگی داشته باشند.

واژگان کلیدی: رضایت از زندگی، شخصیت، تمایز یافتگی عاطفی.

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران balipour168@gmail.com

۲. نویسنده مسئول: استادیار گروه روان‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران dr.mas_azomod@iaut.ac.ir

۳. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران khalil_sma@yahoo.com

۴. استاد گروه روان‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران d.hosseininasab@iaut.ac.ir

مقدمه

مفهوم رضایت از زندگی^۱ به عنوان پدیده‌ای مهم و مؤثر بر ابعاد مختلف زندگی انسان شناخته شده است. رضایت از زندگی را می‌توان مفهوم کلی و ناشی از نحوه ادراک شناختی، عاطفی شخص از کل زندگی دانست. افراد با احساس رضایت بیشتر از زندگی هیجانانگیز مثبت بیشتری تجربه می‌کنند و از خود، گذشته، آینده و نیز از دیگران، رویدادها و حوادث پیرامون خود ارزیابی مثبتی دارند و آن‌ها را خوشایند توصیف می‌کنند (منصوری، ۱۳۹۵). افرادی که رضایت از زندگی بیشتری دارند، از سبک‌های مقابله‌ای موثرتر و مناسب‌تر استفاده می‌کنند، عواطف و احساسات عمیق‌تری تجربه می‌کنند و از سلامتی عمومی بیشتری برخوردارند. عدم رضایت از زندگی با وضعیت سلامتی ضعیف‌تر، علائم افسردگی، مشکلات شخصیتی، رفتارهای نامناسب بهداشتی و وضعیت ضعیف اجتماعی همراه است (شریفی‌نیا و هارون رشیدی، ۱۳۹۹).

یکی از عوامل تأثیرگذار بر رضایت افراد از زندگی، متغیرهای شخصیتی هستند. شخصیت شامل الگوهای ثابت فکری، عاطفی و رفتاری است (مارتین، گرازیانی و دل‌مونت، ۲۰۲۱). در این بین صفات تاریک شخصیت^۳ مشتمل بر سه بعد ضداجتماعی^۴، خودشیفتگی^۵، ماکیاولیسم^۶ نقش مستقیمی در نحوه نگرش افراد به زندگی دارند. ماکیاولیسم بعدی از شخصیت است که با ویژگی‌هایی همچون رفتارهای فریبکارانه، اعمال کنترل بر دیگران، خودکامگی، منفعت طلبی، بهره‌کشی، بدبینی، بی‌تفاوتی، سردی عاطفی، بی‌پروایی و خودمحوری قابل تشخیص است (ابلی، برور، کولتر و استین، ۲۰۱۶). شخصیت ضد اجتماعی بعد دیگر شخصیت است که ممکن است به راحتی قابل تشخیص نباشد و با نقابی بر شخصیت همراه باشد. این تیپ شخصیتی دو شکل دارد. در شکل اولیه این شخصیت دارای نقص عاطفی ارثی است و با ویژگی‌هایی مانند خودخواهی، بی‌رحمی، فقدان عاطفه بین شخصی، جذابیت سطحی، ستمگری و استعمار دیگران مشخص می‌شود. در شکل ثانویه که نتیجه عواملی مانند طرد یا بدرفتاری والدین است، فرد دچار آشفتگی عاطفی است که با خصوصیتی مثل سبک زندگی جامعه ستیز و خصومت همراه است (جونز و پالهاوس^۸، ۲۰۱۷). بعد دیگر که شخصیت خودشیفته است، با خصوصیتی چون کسب قدرت، احساس تسلط، استحقاق و خود بزرگ‌بینی مشخص می‌شود (لیمون، سیناترا و موناسیز^۹، ۲۰۲۰). افرادی که دارای ابعاد تاریک شخصیتی در سطح بالا هستند، زمان اندکی را صرف توجه به دنیای درونی خود کرده و در عوض بیشتر بر روی چیزی تمرکز کرده‌اند که از دنیایی بیرونی به دست می‌آورند (جانسون، وبستر، اسمیت و کریسل^{۱۰}، ۲۰۱۲؛ مکدونالد، دونلان و ناوارت^{۱۱}، ۲۰۱۱). بنابراین، افراد با صفات تاریک شخصیتی به دنبال تحقق اهداف و

1. life satisfaction

2. Martin, Graziani and Del-Monte

3. dark traits of personality

4. Antisocial personality

5. Narcissism

6. Machiavellism

7. Abell, Brewer, Qualter and Austin

8. Jones and Paulhus

9. Limon, Sinatra and Monacis

10. Jonason, Webster, Schmitt and Crysel

11. McDonald, Donnellan and Navarrete

تمایلات خودمحورانه خود بوده و در نتیجه توجهی به دیگران نداشته و صرفاً در جهت بهره‌مندی از دیگران در راستای منافع خود هستند، ویژگی‌هایی که با توانایی درک و تنظیم هیجان‌های خود و دیگران در تضاد است (ابل و همکاران، ۲۰۱۶) و می‌تواند تبیین‌کننده نقص در ابعاد اخلاقی و به ویژه هویت اخلاقی در افراد با تمایلات ضد اجتماعی باشد. اندیشمندانی مانند شولتز و شولتز^۱ (۲۰۱۵) توضیح می‌دهند که شخصیت به عنوان یکی از فاکتورهای مهم بر نوع رفتار و کنش و واکنش افراد تأثیر دارد. این می‌تواند به این معنی باشد که فرد با توجه به نوع شخصیت خود از شرایط موجود احساس رضایت یا نارضایتی کند. لذا شخصیت می‌تواند بر میزان رضایت از زندگی افراد تأثیرگذار باشد.

پژوهش‌های مختلف رابطه صفات تاریک شخصیت با رضایت از زندگی را نشان داده‌اند. به عنوان مثال نتایج پژوهش شریفی‌نیا و هارون رشیدی (۱۳۹۹) نشان داد که بین مؤلفه‌های صفات تاریک شخصیت و ابعاد آن با رضایت از زندگی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. ایگان، چان و شورتر^۲ (۲۰۱۴) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین شخصیت ضداجتماعی و ماکیاولیسم با بهزیستی ذهنی (که از ویژگی‌های رضایت از زندگی است) رابطه منفی وجود دارد. لائو و هولدر^۳ (۲۰۱۴) هم نشان دادند که جامعه‌ستیزی با سطوح پایین‌تر رضایت از زندگی، شادکامی و عاطفه مثبت مرتبط است. نتایج پژوهش انجام شده توسط بهزاد مقدم (۲۰۱۶) و مرعشی، محرابیان و مسلمان (۱۳۹۵) نیز نشان دادند که رضایت از زندگی با ویژگی‌های شخصیتی ارتباط دارد. نتایج مرعشی و همکاران (۱۳۹۵) نیز نشان داد که بین روان‌رنجوری (بی‌ثباتی هیجانی) با رضایت از زندگی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. روی هم رفته افراد ماکیاولیسم و ضد اجتماعی زندگی شادی را تجربه نمی‌کنند و افراد خود شیفته نیز زندگی شاد اندک همراه با هیجان منفی را تجربه می‌کنند (ایگان و همکاران، ۲۰۱۴).

صفات روشن شخصیت^۴ نیز از عوامل مؤثر بر رضایت از زندگی توصیف می‌شود. طبق نظر کافمن^۵ (۲۰۱۹)، سه‌گانه روشن شخصیت شامل سه ویژگی شخصیتی «انسانیت»^۶ به معنی باورمندی به ذاتی بودن کرامت و ارزشمند بودن انسان‌ها، «کانتیانیسم»^۷ به معنی خیرخواهی انسان‌ها و «ایمان به انسانیت»^۸، باور به خوب بودن ذاتی انسان‌ها هستند (لوماس و ایوتزان^۹، ۲۰۱۶؛ لویز، پدروتی و سیندر^{۱۰}، ۲۰۱۹). کافمن، یادن، هیدوتسوکاواما^{۱۱} (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که افراد دارای ویژگی‌های روشن شخصیتی از زندگی و روابط خود با دیگران احساس رضایت بیشتری می‌کنند. پژوهش‌های دیگری هم رابطه صفات روشن شخصیت با رضایت از زندگی را نشان داده‌اند، به عنوان مثال در پژوهش طلوع تکمیلی، وکیلی و فتاحی (۱۳۹۹) رابطه توافق‌پذیری (یکی از

1. Schultz and Schultz

2. Egan, Chan and Shorter

3. Love and holder

4. light traits of personality

5. Kaufman

6. humanism

7. Kantianism

8. faith in humanity

9. Lomas and Ivztan

10. Lopez, Pedrotti and Synder

11. Kaufman, Yaden, Hyde and Tsukayama

مؤلفه‌های ابعاد روشن شخصیت) با رضایت زناشویی نشان داده شد که یکی از جنبه‌های رضایت از زندگی است. دوسی (۲۰۱۸) نیز در پژوهش خود نشان داد که عاطفه مثبت با رضایت از زندگی و بهزیستی رابطه مثبت دارد. طبق یافته تحقیق صادقی و همکاران (۱۳۹۷) بین رضایت از زندگی و انعطاف‌پذیری شناختی (که از مؤلفه‌های صفات روشن شخصیت است) رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش محمدلو و همکاران (۲۰۱۵) نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت از زندگی رابطه وجود دارد. همچنین رابطه مثبت و معنادار رضایت از زندگی با توافق‌پذیری و برون‌گرایی در پژوهش مرعشی، محرابیان و طیبی (۱۳۹۵) نیز نشان داده شد. تحقیقات نشان داده‌اند که عوامل روشن شخصیت می‌توانند رضایت از زندگی را به صورت مثبت پیش‌بینی کنند (چهره، ازگلی، ابوالمعالی، نصیری، ۱۳۹۶؛ شیخ زین‌الدین، فرخی، عباس‌پورآذر، ۱۳۹۷؛ شافه‌زرو المند^۱، ۲۰۱۴). از عوامل دیگری که با رضایت از زندگی رابطه دارد، مفهوم تمایز یافتگی عاطفی^۲ است. تمایز یافتگی به عنوان توانایی تنظیم هیجانی خود و تعادل بین فردیت و یکپارچگی تعریف می‌شود (پریست، ۲۰۱۷)، به گونه‌ای که افراد با تمایز یافتگی بالا واکنش‌های خود را به صورت منطقی کنترل می‌کنند و در مقابل، افراد با تمایز یافتگی پایین گرایش دارند تا این کنترل را با واکنش‌های هیجانی و عاطفی اعمال کنند و استرس بالایی دارند (بوسر، پرتیت و مولر، ۲۰۱۹). تمایز یافتگی از چهار مؤلفه تشکیل شده است: موقعیت من^۳، واکنش هیجانی^۴، همجوشی^۵ (امتزاج) و گسلش عاطفی^۶ (بوئن، ۱۹۷۸). موقعیت من به طور کلی نشان‌دهنده توانایی شخص در ارائه تعریف واضحی از هویت خویش و دارا بودن عقاید و باورهای مشخص در زندگی است (بوئن، ۱۹۷۸). واکنش هیجانی نشان‌دهنده غلبه احساسات فرد بر عقل و منطقتش است (راس و مورداک، ۲۰۱۴). همجوشی پدیده‌ای است که اجازه نمی‌دهد فرد خودش را از خانواده متمایز کند (بوئن، ۱۹۷۸). گسلش عاطفی تمایل به خروج از رابطه و عقب‌نشینی عاطفی در شرایط تنش زاست (دریک^۷، ۲۰۱۵). رابطه ابعاد تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی در پژوهش‌ها تا حدی نشان داده شده است. به عنوان مثال در پژوهش روشن ضمیر، عبدالله پور و کرد (۱۳۹۶) رابطه منفی واکنش هیجانی و گسلش عاطفی با رضایت زندگی نشان شده است. همچنین نتایج پژوهش شریفی‌نیا و هارون رشیدی (۱۳۹۹) نشان داده است که بین سطح ابراز هیجان با رضایت از زندگی رابطه معنی‌دار وجود دارد. نتایج پژوهش رشیدی و نقشینه (۱۳۹۵) نشان داده است که بین خرده مقیاس‌های تمایز یافتگی خود و کیفیت زندگی همبستگی معنادار وجود دارد. افزایش تمایز یافتگی به فرد کمک می‌کند تا بر موقعیت‌های گوناگون کنترل موفق داشته باشد (رشیدی و نقشینه، ۱۳۹۵).

بنابراین، با توجه به مشکل عدم رضایت از زندگی و اثرات زبان‌بخش آن بر جنبه‌های مختلف زندگی انسان به نظر می‌رسد انجام پژوهش‌هایی برای بررسی روابط بین ابعاد تاریک و روشن شخصیت به عنوان ویژگی‌های شخصیتی و تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد تا در صورت وجود رابطه

^۱. Schaffhuser and Allemand

^۲. emotional differentiating

^۳. I - position

^۴. emotional reactivity

^۵. fusion with others

^۶. emotional cutoff

^۷. Drake

معنادار راه را برای لزوم مداخلات روان درمانی و پیشگیرانه مدون و همه‌جانبه در سطح فردی، خانوادگی، اجتماعی هموار کند، چرا که با انجام انواع مداخلات روان‌درمانی لازم با هدف تأثیرگذاری بر متغیرهای ابعاد شخصیتی و کیفیت تمایز یافتگی عاطفی و وجود رابطه بین این متغیرها با رضایت از زندگی، میزان رضایت از زندگی را تا حدودی افزایش داد. از طرفی بررسی‌های انجام شده نشان داده است پژوهش‌های کافی در مورد رابطه ترکیبی ابعاد تاریک و روشن شخصیت، تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی انجام نشده است، از این رو در این پژوهش رابطه ترکیبی این متغیرها با رضایت از زندگی بررسی شد. بنابراین، پژوهش حاضر در پی آن بود که بررسی کند، آیا ابعاد تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی می‌توانند رضایت از زندگی را پیش‌بینی کنند؟ بر این اساس فرضیه‌های پژوهش به این شرح آزمون شدند: ابعاد تاریک شخصیت بر رضایت از زندگی اثر منفی دارد؛ ابعاد روشن شخصیت بر رضایت از زندگی اثر مثبت دارد؛ تمایز یافتگی عاطفی بر رضایت از زندگی اثر مثبت دارد.

روش

طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری کلیه افراد مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر تبریز (۸۶ مرکز بهداشتی) در سال ۱۴۰۰ بودند که برای دریافت خدمات بهداشتی (تنظیم خانواده، انجام واکسیناسیون، کنترل روند رشدی، تکاملی کودکان، کنترل بارداری، انجام مشاوره و...) مراجعه کردند. معیارهای ورود به پژوهش عبارت از: داشتن دامنه سنی ۲۶ تا ۶۵ سال اعم از زن و مرد، میزان سواد حداقل سوم راهنمایی و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، نداشتن بیماری صعب‌العلاج جسمی و روانی (انواع سرطان‌ها، بیماری‌های زمینه‌ای، اختلالات روانی بنا به اظهار پاسخگو که به نحوی روی رضایت از زندگی تأثیر می‌گذاشت) بودند. همچنین معیارهای خروج از پژوهش عبارت از: عدم داشتن تمایل برای ادامه همکاری بود. روش نمونه‌گیری از نوع نمونه‌گیری در دسترس بود که به دلیل دسترسی کم به مراجعان به دلیل همه‌گیری بیماری کرونا. حجم نمونه طبق پیشنهاد تاباکنیک و فیدل^۱ (۲۰۱۲) برای تحقیقات چندمتغیره ۴۰۰ نفر برآورد شد. بعد از تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه و کسب مجوزهای لازم و نامه معرفی، به معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تبریز مراجعه و بعد از هماهنگی‌های لازم، به مراکز بهداشتی (سلامت) مراجعه شد. بعد از جلب رضایت و توضیح نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها توسط مراجعینی که برای دریافت خدمات بهداشتی مراجعه کرده بودند، پرسشنامه‌ها در اختیار آن‌ها گذاشته شد و به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات داده شده توسط آن‌ها محرمانه خواهد بود و اینکه در صورت عدم رضایت یا دادن پاسخ ناقص به سؤالات می‌توانند از مطالعه خارج شوند. برای تکمیل کردن پرسشنامه حدود ۲۰ الی ۳۰ دقیقه وقت داده شد و گفته شد در صورت نداشتن زمان لازم می‌توانند پرسشنامه‌ها را به منزل برده و بعد از تکمیل تحویل دهند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از:

^۱ . Tabachnick and Fidel

پرسشنامه رضایت از زندگی^۱(SWLS): این پرسشنامه را دینر، امونس، لارسن و گریفین در سال (۱۹۸۵) ساخته‌اند. این مقیاس شامل پنج گویه است که هر گویه در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از ۵= کاملاً موافقم تا ۱= کاملاً مخالفم نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالا نشان‌دهنده میزان رضایت بیشتر از زندگی است. نمره پایین نشان‌دهنده میزان رضایت پایین از زندگی است. دامنه نمرات آن از ۵ تا ۲۵ است. دینر و همکاران (۱۹۸۵) پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آورده‌اند. بیانی، کوچکی، گودرزی (۱۳۸۶) اعتبار مقیاس رضایت از زندگی را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و با روش بازآزمایی ۰/۶۹ گزارش کردند.

پرسشنامه صفات تاریک شخصیت^۲(DTP): این پرسشنامه ابزاری ۱۲ ماده‌ای است که جانسون و وبستر در سال (۲۰۱۰) آن را طراحی کردند. این مقیاس شامل سه خرده مقیاس ماکیاولیستی (۴ گویه: ۱،۲،۳،۴)، جامعه‌ستیزی (۴ گویه: ۵،۶،۷،۸) و خودشیفتگی (۴ گویه: ۹،۱۰،۱۱،۱۲) است. هر گویه بر یک مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت از ۱= کاملاً مخالفم تا ۷= کاملاً موافقم نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالا نشان‌دهنده میزان بالای صفات تاریک شخصیت در فرد است، دامنه نمرات از ۱۲ تا ۸۴ است. جانسون و وبستر (۲۰۱۰) ضریب پایایی بازآزمایی این پرسشنامه را ۰/۸۹ برای کل مقیاس، برای خرده مقیاس ماکیاولی ۰/۸۶، برای ضداجتماعی ۰/۷۶ و برای خودشیفتگی ۰/۸۷ گزارش کردند. در پژوهش شریفی‌نیا و هارون رشیدی (۱۳۹۹) ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس ماکیاولی، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۲، ۰/۷۴ بوده است.

پرسشنامه سه‌گانه روشن شخصیت^۳(LTP): پرسشنامه سه‌گانه روشن شخصیت اولین پیش‌نویس اندازه‌گیری گرایش علاقه و جهت‌گیری‌های خیرخواهانه نسبت به دیگران است که کافمن و همکاران (۲۰۱۹) آن را طراحی کرده‌اند. این پرسشنامه از سه خرده مقیاس کانتیانسیم (۴ گویه: ۹،۱۰،۱۱،۱۲)، انسانیت (۴ گویه: ۵،۶،۷،۸)، ایمان به انسانیت (۴ گویه: ۱،۲،۳،۴) تشکیل شده است. این فرم شامل ۱۲ گویه است که هر گویه در مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت از ۱= کاملاً مخالفم تا ۵= کاملاً موافقم نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالا نشان‌دهنده میزان بالای صفات روشن شخصیت در فرد است. دامنه نمرات آن از ۱۲ تا ۶۰ است. ضریب پایایی درونی دیده شده برای این خرده مقیاس‌ها، ایمان به انسانیت، انسانیت و کانتیانسیم به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۷۹، ۰/۷۲ و ضریب پایایی درونی برای این مقیاس در کل ۰/۸۴ برآورد شده است (کافمن و همکاران، ۲۰۱۹). این پرسشنامه فرم ترجمه شده ندارد و درباره روایی و پایایی آن فعلاً در ایران کار نشده است. در این پژوهش پرسشنامه مذکور ترجمه و روایی آن در نمونه ۴۰ نفری از کارکنان مرکز بهداشت شهرستان تبریز به روش نمونه‌گیری تصادفی آزمون شد و نتایج به دست آمده که با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد برای متغیرهای کانتیانسیم ۰/۶۹، انسانیت ۰/۷۲ و ایمان به انسانیت ۰/۶۸ به دست آمد که نشان‌دهنده قابل استفاده بودن این پرسشنامه در جامعه ایرانی است.

پرسشنامه خود تمایزسازی^۴(DSI-SF): این پرسشنامه در یک و مورد اک در سال ۲۰۱۵ با ۱۲ ماده در چهار خرده مقیاس واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی و هم آمیختگی با دیگران طراحی شده است. این

1. Satisfaction with Life Scale

2. dark triad of personality

3. light triple of personality

4. Differentiation of Self Inventory—Short Form

فرم در ۴ زیر مقیاس و ۲۰ گویه طراحی شده است که این خرده مقیاس‌ها عبارت‌اند از: واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی، هم‌آمیختگی با دیگران. هر گویه بر یک مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت از ۰ = کاملاً صحیح است تا ۵ = اصلاً صحیح نیست نمره‌گذاری می‌شوند و نمره بالاتر نشان‌دهنده میزان بیشتر خود متمایزسازی خواهد بود و بالعکس. دامنه نمرات آن از ۰ تا ۱۰۰ است. بوسر و گیبسون (۲۰۱۴) در پژوهش خود اعتبار این چهار خرده مقیاس را به ترتیب زیر بیان کردند: جایگاه من (۰/۸۲)، واکنش‌پذیری عاطفی (۰/۸۷)، گریز عاطفی (۰/۸۳)، هم‌آمیختگی با دیگران (۰/۷۶). آلفای کرونباخ به دست آمده در پژوهش رسولی، آسوده، تمبرچی و حسینی (۱۳۹۵) نشان‌دهنده اعتبار این پرسشنامه است. آلفای کرونباخ برآورد شده توسط آن‌ها برای هر یک از خرده مقیاس‌ها عبارتند از: جایگاه من (۰/۷۹)، هم‌آمیختگی با دیگران (۰/۷۳)، گریز عاطفی (۰/۸۳)، واکنش‌پذیری عاطفی (۰/۸۶) بوده است.

پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها وارد نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ شد. در تحلیل آماری داده‌ها، در سطح توصیفی از میانگین، انحراف استاندارد و سطح معناداری مربوط به متغیرهای پژوهش و در سطح استنباطی، همبستگی ساده متغیرها بررسی شد. نبود رابطه همخطی در بین متغیرهای پیش‌بین با استفاده از شاخص تحمل و تورم واریانس بررسی شد. سپس برای بررسی متغیرهای پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی از تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد.

یافته‌ها

از مجموع ۴۰۰ نفر شرکت‌کننده در این پژوهش ۱۲۷ نفر مرد (۳۱/۷۵ درصد) و ۲۷۳ نفر زن (۶۸/۲۵ درصد) بودند. دامنه سنی شرکت‌کنندگان بین ۲۶ تا ۶۵ سال با میانگین و انحراف معیار $35/28 \pm 13/36$ بود. ۲۹۶ نفر (۷۶/۵ درصد) از شرکت‌کنندگان متأهل و ۲۳/۵ درصد مجرد بودند. از لحاظ میزان تحصیلات ۸۰ نفر (۲۰ درصد) دارای مدرک دیپلم، ۴۳ نفر (۱۰/۷۵ درصد) دارای مدرک فوق دیپلم، ۱۸۵ نفر (۴۶/۲۵ درصد) دارای مدرک لیسانس، ۶۶ نفر (۱۶/۵ درصد) دارای مدرک فوق لیسانس و ۲۶ نفر (۶/۵ درصد) دارای مدرک دکترا بودند. شاخص‌های توصیفی مربوط به میانگین، انحراف استاندارد و سطح معناداری مربوط به متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: مشخصه‌های آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	کمترین	بیشترین	M	SD
ابعاد تاریک شخصیت	۴۰۰	۱۴	۵۶	۳۸/۹۶	۱۱/۶۵
ابعاد روشن شخصیت	۴۰۰	۹	۴۹	۲۴/۲۸	۱۰/۷۲
تمایز یافتگی عاطفی	۴۰۰	۸	۷۸	۴۴/۱۸	۱۴/۷۹
رضایت از زندگی	۴۰۰	۵	۲۵	۱۴/۴۹	۵/۲۷

قبل از بررسی سهم متغیرهای پیش‌بین رضایت از زندگی در مدل رگرسیون، همبستگی ساده متغیرها بررسی شد.

جدول ۲: همبستگی پیرسون بین متغیرهای ابعاد تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی با رضایت از زندگی

متغیرها	۱	۲	۳	۴
ابعاد تاریک شخصیت	۱			
ابعاد روشن شخصیت	-.۰/۶۰***	۱		
تمایز یافتگی عاطفی	-.۰/۵۶***	۰/۴۹***	۱	
رضایت از زندگی	-.۰/۷۰***	۰/۶۸***	۰/۶۸***	۱

$p < .۰/۰۱^{***}$

همان‌طور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود، بین متغیرهای ابعاد تاریک، ابعاد روشن و تمایز یافتگی با رضایت از زندگی رابطه معنادار وجود دارد. با توجه به جدول فوق بین ابعاد تاریک شخصیت با ابعاد روشن شخصیت، تمایز یافتگی عاطفی و رضایت از زندگی رابطه منفی معناداری وجود دارد. بین ابعاد روشن شخصیت با تمایز یافتگی و رضایت از زندگی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. بین تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی رابطه مثبت وجود دارد.

قبل از انجام تحلیل در بررسی پیش فرض استفاده از رگرسیون چندگانه، برای سنجش استقلال متغیرهای پیش‌بین، فرض هم خطی بودن چندگانه بررسی شد. نرم افزار، شاخص تحمل و شاخص تورم واریانس را به دست داد. شاخص تحمل متغیرها در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۹۶ و شاخص عامل تورم واریانس در دامنه ۱/۲۲ تا ۱/۴۳ قرار داشت، از این رو می‌توان پذیرفت که متغیرهای پیش‌بین از یکدیگر مستقل هستند و هم خطی چندگانه اتفاق نیفتاده است. علاوه بر آن نمودار طبیعی هم نشان داد که انحراف از طبیعی بودن رخ نگرفته است. در گام بعدی به منظور بررسی اینکه کدام یک از متغیرهای تحقیق، پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی است، از تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد.

جدول ۳: تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس ابعاد تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی

متغیر	شاخص									
	P	F	E.S	R ²	R ²	R	P	t	β	B
مدل	۰/۰۰۱	۲۸۳/۳۸	۲/۹۸	۰/۶۸	۰/۶۸	۰/۸۲				
ابعاد تاریک شخصیت	۰/۰۰۱						۰/۰۰۱	-۸۰/۲۷	-۰/۳۱	۰/۱۴
ابعاد روشن شخصیت	۰/۰۰۱						۰/۰۰۱	۰/۳۲	۰/۰۱۸	۰/۱۶
تمایز یافتگی عاطفی	۰/۰۰۱						۰/۰۰۱	۰/۳۴	۰/۰۱	۰/۱۲

پیش‌بینی کننده‌ها: صفات تاریک شخصیت، صفات روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی

متغیر ملاک: رضایت از زندگی

اطلاعات جدول ۳ نشان می‌دهد، همبستگی چندگانه برای مدل رگرسیون فوق برابر ۰/۸۲ است که مجذور آن یعنی ضریب تبیین برابر $R^2=0/68$ و ضریب تبیین تصحیح شده نیز ۰/۶۸ است. به عبارت دیگر ۰/۶۸ تغییرات رضایت از زندگی به وسیله متغیرهای پیش‌بین تبیین می‌شود و صفات روشن شخصیت توان بیشتری از بین مؤلفه‌های پژوهش در پیش‌بینی رضایت از زندگی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه صفات تاریک و روشن شخصیت و تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی بود. یافته‌های تحقیق نشان داد که متغیرهای پژوهش قدرت پیش‌بینی‌کنندگی رضایت از زندگی را دارند و در این میان صفات روشن شخصیت توان بیشتری از بین مؤلفه‌های پژوهش در پیش‌بینی رضایت از زندگی دارد که البته اثر پیش‌بینی‌کنندگی متغیر صفات تاریک شخصیت منفی، ولی اثرپیش‌بینی‌کنندگی سایر متغیرها مثبت بود، یافته‌های پژوهش نشان داد که بین صفات تاریک شخصیت با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و منفی وجود دارد، به این معنی که هر چه ابعاد تاریک شخصیت بیشتر باشد، رضایت از زندگی کاهش خواهد یافت که این یافته با نتایج پژوهش‌های شریفی‌نیا و هارون رشیدی (۱۳۹۹)، لاو و هولدر (۲۰۱۴)، بهزاد مقدم (۱۳۹۵) مطابقت دارد که رابطه منفی و معنادار بین رضایت از زندگی و ابعاد تاریک شخصیت را گزارش دادند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که با توجه به نظریه‌های روان‌شناختی، رضایت از زندگی به طور گسترده تحت تأثیر پس‌زمینه‌های رشدی فرد قرار دارد مانند صفات شخصیت که از مؤلفه‌های اساسی در پیش‌بینی رضایت از زندگی است. افراد به‌طور معمول به دنبال شرایطی هستند که ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها را منعکس می‌کند و این موقعیت رضایت از زندگی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد (بهزاد مقدم، ۱۳۹۵). برای مثال صفات تاریک شخصیت که با خلق پایین و عاطفه منفی همراه است از طریق تأثیرگذاری بر میزان روابط بین‌فردی و تفریحات و فعالیت‌های لذت‌بخش می‌تواند رضایت از زندگی را تحت تأثیر قرار دهد. صفات تاریک شخصیت سازهای است که تمایل به تجربه بیشتر حالات هیجانی ناخوشایند مانند خشم، غم، ناامیدی و سایر هیجانات منفی را نشان می‌دهد. افرادی که صفات تاریک شخصیت بالایی دارند، زندگی را استرس‌زا درک می‌کنند و از حمایت‌های اجتماعی خود ناراضی هستند که در نتیجه می‌تواند سطوح پایین‌تر رضایت از زندگی را تبیین کند (مرعشی، محرابیان و طیبی، ۱۳۹۵).

از نتایج دیگر پژوهش حاضر این بود که بین صفات روشن شخصیت با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد، یعنی هر چه میزان صفات روشن شخصیت در فرد بیشتر باشد، میزان رضایت از زندگی بیشتر خواهد بود نتایج پژوهش انجام شده توسط چهره و همکاران (۱۳۹۶)، شیخ زین الدین، فرخی و عباس پورآذر (۱۳۹۷)، شافه‌آزر و المند (۲۰۱۴) نشان دادند که عوامل روشن شخصیت می‌توانند رضایت از زندگی را به صورت مثبت پیش‌بینی کنند که این نتایج با نتایج پژوهش حاضر همسو است. همچنین این نتیجه با نتایج پژوهش محمدلو، الهی و شیروانی‌راد، (۲۰۱۵)، کافمن و همکاران (۲۰۱۹) و شریفی‌نیا و هارون رشیدی (۱۳۹۹) همسو است. آن‌ها در پژوهش‌های خود رابطه مثبت و معنادار مؤلفه‌های ابعاد روشن شخصیت با رضایت از زندگی را نشان دادند.

در تبیین اینکه صفات روشن شخصیت توانایی پیش‌بینی رضایت از زندگی را دارد، می‌توان گفت افراد دارای صفات روشن شخصیت، مردم‌گرا هستند و فعال و پرحرف به نظر می‌رسند و مایلند بشاش و سرحال باشند. آن‌ها نسبت به افراد دارای صفات تاریک شخصیتی تجارب هیجانی مثبت‌تری را چه در هنگام تنهایی و چه در هنگام بودن با دیگران تجربه می‌کنند و این عاطفه مثبت باعث رضایت از زندگی بیشتر می‌شود (شریفی‌نیا و هارون رشیدی، ۱۳۹۹). علت این را که افراد با ویژگی گشودگی رضایت از زندگی بالایی دارند، باید در ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها جستجو کرد. این افراد لذت جو، با محبت و معاشرتی هستند و هیجان خوشایندتری را تجربه می‌کنند و بهتر با استرس مقابله می‌کنند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). بنابراین، این ویژگی‌ها در رضایت داشتن از زندگی نقش به‌سزایی دارد و عامل پیش‌بینی‌کننده رضایت از زندگی خواهد بود. این افراد والدین خوب و دوستان فراوان داشته و محبوب و جذاب هستند. آن‌ها در زندگی اهداف عالی تعیین می‌کنند و کارآمد و وقت‌شناس بوده و تغذیه خوب، خواب کافی و انجام ورزش را همواره مد نظر دارند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۵). مجموعه این ویژگی‌های باعث می‌شود تا از زندگی خود رضایت بیشتری داشته باشند. همچنین این افراد خوش‌بین، سرخوش و پرنرژی هستند و در فعالیت‌های اجتماعی، اهل همکاری و تفریح هستند. این افراد می‌توانند حمایت‌های اجتماعی بیشتری را به خود جلب کنند به طوری که هم تعاملات اجتماعی و هم پرنرژی و بشاش بودن آن‌ها می‌تواند رضایت از زندگی آن‌ها را بالا ببرد (مرعشی و همکاران، ۱۳۹۵). افراد دارای صفات روشن شخصیت توانایی‌های کلامی و ارتباطی گسترده‌ای دارند که این مسأله باعث تسهیل روابط با دیگران می‌شود و شبکه اجتماعی وسیع‌تر و حمایت اجتماعی بیشتری برای آن‌ها فراهم می‌کند که به تبع آن رضایت از زندگی فرد نیز افزایش می‌یابد (کافمن و همکاران، ۲۰۱۹). صفات روشن شخصیت باعث استفاده بیشتر از و کارهای دفاعی رشد یافته مانند پیشاپیش‌نگری و در نتیجه رضایت بیشتر از زندگی می‌شود (محمدلو، الهی و شیروانی‌راد، ۱۳۹۴).

از نتایج دیگر پژوهش این بود که بین تمایز یافتگی عاطفی با رضایت از زندگی رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد، یعنی هر چه میزان تمایز یافتگی در فرد بیشتر باشد میزان رضایت از زندگی بیشتر خواهد بود که این یافته با یافته‌های پژوهش روشن ضمیر و همکاران (۱۳۹۶)، شریفی‌نیا و همکاران (۱۳۹۹) و رشیدی و همکاران (۱۳۹۵) همسو است که نشان دادند بین رضایت از زندگی و مؤلفه‌های عدم تمایز یافتگی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. در تبیین این یافته نیز می‌توان گفت که افزایش تمایز یافتگی به فرد کمک می‌کند تا بر موقعیت‌های گوناگون کنترل موفق‌تری داشته باشد و توانایی بیشتر در کسب جایگاه من در ارتباطات بین فردی، همراه با واکنش‌پذیری عاطفی، تضمین‌کننده بهبودی سطح کیفیت زندگی هستند (رشیدی، شریفی و نقشینه، ۱۳۹۵). به عنوان مثال در افراد تمایز نیافته نمره بالا در آمیختگی با دیگران (که یکی از مؤلفه‌های عدم تمایز یافتگی عاطفی است) به دلیل اینکه فرد تحت تأثیر سیستم عاطفی محیط و واکنش اطرافیان قرار می‌گیرد بیش‌ترین تأثیر را در کاهش کیفیت زندگی دارد. همچنین در تبیین یافته فوق می‌توان گفت درباره رابطه منفی و معنادار الگوی ارتباطی هم‌نواپی (که از مؤلفه‌های تمایز نیافتگی عاطفی است) با کیفیت زندگی به دلیل اینکه افراد دارای الگوی ارتباطی هم‌نواپی دائماً به آن‌ها امر و نهی بر اطاعت و هم‌نواپی می‌شود، خودکارآمدی و عزت نفس پایین‌تری دارند و نمی‌توانند به راحتی ابراز وجود کنند. لذا هنگامی که در زندگی با مشکلات و چالش‌ها مواجه می‌شوند، نمی‌توانند

با استفاده از راهبردهای مثبت و سازگار با آنها مقابله کنند به این دلیل کیفیت زندگی و در نتیجه رضایت از زندگی پایین دارند (رشیدی و همکاران، ۱۳۹۵).

نتیجه گیری

ابعاد تاریک و روشن شخصیت و نحوه تمایز یافتگی عاطفی فرد می توانند میزان رضایت از زندگی افراد را پیش بینی کنند. براین اساس یافته های این پژوهش می تواند توسط روان شناسان و مشاوران در آموزش های روان شناختی پیش از ازدواج، پیشگیری و درمان روان شناختی افراد جامعه استفاده شود، به این صورت که با ارائه آموزش های پیشگیرانه و مداخلات روان شناختی در کیفیت تمایز یافتگی عاطفی فرزندان و مداخلات پیشگیرانه و روان درمانی در بروز و درمان برخی صفات شخصیت می توان در ایجاد و ارتقاء رضایت از زندگی بسیار مفید واقع شد.

اجرای این پژوهش نیز مانند پژوهش های دیگر با محدودیت هایی مواجه شد که از آن جمله می توان به این موارد اشاره کرد: استفاده از نمونه گیری در دسترس به دلیل شیوع بیماری کرونا و حضور کم افراد مراجعه کننده به مراکز بهداشتی (سلامت)؛ تأثیر منفی شیوع بیماری کرونا روی سلامت روانی افراد جامعه و گروه هدف که احتمالاً روی میزان رضایت از زندگی و کیفیت پاسخگویی به سؤالات مؤثر بوده است. لذا با پایان همه گیری بیماری کرونا احتمالاً پژوهش های مشابه آتی با چنین مشکلی روبرو نخواهند بود. از این رو پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی از روش نمونه گیری تصادفی استفاده شود همچنین پیشنهاد می شود پژوهش های آتی مشابه در شرایط عادی انجام شود.

سپاسگزاری

این پژوهش برگرفته از رساله مقطع دکترا با کد اخلاق IR.IAU.TABRIZ.REC.1400089 می باشد. نویسندگان مقاله بر خود واجب می دانند تا از تمامی افرادی که در اجرای پژوهش همکاری کردند کمال تشکر و قدردانی را ابراز نمایند. همچنین تمامی معیارهای رعایت اخلاق در پژوهش که در مطالعه پژوهش حاضر موضوعیت داشت، همسو با بیانیه هلسینکی رعایت شده است.

فهرست منابع

- بهزاد مقدم، راضیه (۱۳۹۵)، پیش‌بینی رضایت از زندگی براساس صفات شخصیتی، حمایت اجتماعی و خودکارآمدی در دانشجویان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه کاشان.
- بیانی، علی اصغر، کوچکی، عاشور محمد و گودرزی، حسنیه (۱۳۸۶). اعتبار وروایی مقیاس رضایت از زندگی، فصلنامه روان‌شناسان ایرانی، ۳ (۱۱): ۲۵۹-۲۶۵
- چهره، هاشمیه، ازگلی، گیتی، ابوالمعالی الحسینی، خدیجه و نصیری، ملیحه (۱۳۹۶)، بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی براساس مدل ۵ عامل بزرگ شخصیتی، مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ۲۲ (۵): ۱۲۱-۱۳۲
- رشیدی، علیرضا، شریفی، کسری و نقشینه، طیبه (۱۳۹۵). رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی خود با کیفیت زندگی زنان متقاضی طلاق در کرمانشاه، مجله آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده، بهار و تابستان ۱۳۹۵، شماره ۳، ۶۶-۷۸
- روشن ضمیر، سپیده، عبدالله پور، محمد آزاد و کرد، بهمن (۱۳۹۶). رابطه تمایز یافتگی عاطفی خود با رضایت از زندگی در بین دانش‌آموزان دختر متوسطه دوره اول شهرستان ارومیه، مجله بین‌المللی روان‌شناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت
- شریفی‌نیا، محمد علی و هارون رشیدی، همایون (۱۳۹۹). رابطه صفات تاریک شخصیت و ابرازگری هیجانی با رضایت از زندگی نظامیان، فصلنامه روان‌شناسی نظامی، ۱ (۴۱): ۴۱-۴۹
- شیخ زین الدین، حمیده، فرخی، نورعلی و عباس پورآذر، زهرا (۱۳۹۷). نقش میانجیگری سرمایه روان‌شناختی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری زناشویی دانشجویان، فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۲ (۳): ۴۳۲-۴۶۹
- صادقی، مسعود، ایمنی، فاطمه و باوزین، فاطمه (۱۳۹۷)، رضایت از زندگی دانشجویان: پیش‌بینی براساس دینداری، معنا در زندگی و انعطاف‌پذیری شناختی، مجله مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان، ۱۶: ۱۹۵-۲۲۲
- طلوع تکمیلی ترابی، نادره، وکیلی، پریوش و فتاحی اندبیل، اعظم (۱۳۹۹). رابطه صفات شخصیت و رضایت زناشویی بر اساس نقش میانجیگری جهت‌گیری مذهبی، فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۴ (۵۳): ۹۹-۱۱۸
- محمملو، مریم، الهی، طاهره و شیروانی‌راد، علی (۱۳۹۴). نقش ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی نوع مکانیسم‌های دفاعی مورد استفاده دانشجویان، دومین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، دانشگاه تربت حیدریه.

مرعشی، سیدعلی، محراییان، طاهره و طیبی، هاجر (۱۳۹۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی (۵ عامل بزرگ)، رضایت از زندگی و هوش معنوی با آمادگی به اعتیاد مواد مخدر در کارکنان یک شرکت صنعتی، نشریه دستاوردهای روان‌شناختی، ۴(۱)، ۲۰۳-۲۲۲

منصوری، واحد (۱۳۹۵). رابطه حمایت اجتماعی و تاب آوری با رضایت از زندگی و درماندگی روان‌شناختی مادران کودکان استثنایی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد نیازی، محسن، گنجی، محمد و نامور مقدم، فهیمه (۱۳۹۶). عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی مورد مطالعه: شهروندان شهر کاشان در سال ۱۳۹۴، فصلنامه برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۸(۳۱)-۲۰۳-۲۲۹

- Abell, L., Brewer, G., Qualter, P. and Austin E. (2016). Machiavellianism, emotional manipulation, and friendship functions in women's friendships. *Pers Individ Dif*:88:108-13.
- Bayani, A. A, Koocheky, A. M. and Goodarzi H. (2007). The validity and reliability of life satisfaction scale, *Journal of Iranian Psychologists*,3(11):259-265. (in Persian)
- Behzad Moghaddam, R. (2016), *Predicting life satisfaction based on personality traits, social support and self-efficacy in students*, Master Thesis in Social Psychology (Unpublished), Faculty of Literature and Humanities, Kashan University.
- Bowen M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York: Jason Aronson.
- Buser, Juleen K. and Gibson, S. (2014)." Differentiation and Eating Disorder Symptoms among Males the Family, *Counseling, and Therapy for Couples and Families*. 22(1), 17- 2
- Buser, T. J., Pertuit, T. L. and Muller, D. L. (2019). Nonsuicidal self-injury, stress, and self-differentiation. *Adultspan Journal*, 18, 4- 16
- Chehreh, H., Azgoli, G., Abolmaali Al-Husseini, Kh. and Nasiri, M. (2017), The study of the relationship between personality traits and marital satisfaction based on the model of 5 major personality factors, *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*, 22 (5): 121-132]
- Diener E, Emmons R.A, Larsen J, Griffin S. (1985). The Satisfactions with Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49
- Doosje, S. (2018). *An Investigation of the Relationship between Self-Transcendence, Meaning in Life, and Life Satisfaction: A Cross-Sectional Study*. Master Thesis in: Utrecht University.
- Drake J.R, Murdok N. L, Marszalek J. M, Barber E. (2015). Differentiation of Self Inventory-Short Form: Development and preliminary validation. *Journal of Contemporary Family Therapy*, 37(2):101-112
- Egan, V., Chan, S., Shorter G.W.(2014). The Dark Triad, happiness, and subjective well-being. *Personal. Individual. Differ.*, 67:17–22. DOI: 10.1016/j.paid.2014.01.004.
- Jonason P. k. and Webster G.D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad, *Psychol Assess*, 22(2):32-420
- Jonason P. K, Koenig B. and Tost J. (2010). Living a fast life: The Dark Triad and Life History Theory. *Human Nature*, 21:428–442
- Jonason, P. K., Webster, G. D., Schmitt, D. P., Li, N. P. and Crysel, L. (2012). The antihero in popular culture: A life history theory of the Dark Triad. *Review of General Psychology*, 16, 192–199.
- Jones, D. N. and Paulhus, D. L. (2017). Duplicity among the Dark Triad: Three faces of deceit. *J of Personality and Social Psychology*, 113(2), 329–342. [DOI: 10.1037/pspp0000139] [PMid: 28253006

- Kaufman S. B., Yaden D. B. and Hyde, Tsukayama E. (2019). The light triad vs Dark triad of personality new search contrasts two very different profiles of human nature, *Frontiers in psychology*, volume 10, Article 467
- Limon P. P. and Sinatra, Monaci L. (2020). Orientations to Happiness between the Dark Triad Traits and Subjective Well-Being, *Behav Sci*; 10(5): 90, DOI: 10.3390/bs10050090
- Lomas, Ivtzan I. (2016). Second wave positive psychology: Exploring the positive-negative dialectics of wellbeing. *Journal of Happiness Studies*, 17:1753–1768
- Lopez S. J., Pedrotti J.T. and Snyder C. R. (2019). *Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths*. Los Angeles, CA: Sage Publications
- Love A.B. and Holder MD. (2014). Psychopathy and subjective well-being. *Pers Individ Def.*, 66:112
- Mansouri, V. (2014). *The relationship between social support and Resilience with life satisfaction and psychological helplessness of mothers of exceptional children*, Master Thesis in General Psychology, Islamic Azad University, Boroujerd Branch. (in Persian)
- Marashi, SA, Mehrabian, T. and Mosalman, M. (2017). Investigating the Relationship between Personality Traits (5 Big Factors), Life Satisfaction and Spiritual Intelligence with Readiness for Drug Addiction in the Employees of an Industrial Company, *Journal of Psychological Achievements*, 4 (1), 203-222. (in Persian)
- Martin S., Graziani P. and Del-Monte J. (2021). Insight's level in borderline personality disorder, questioning consciousness. *Journal of Affective Disorders Reports*, 3
- McDonald, M. M., Donnellan, M. B. and Navarrete, C. D. (2011). A life history approach too understanding the Dark Triad. *Personality and Individual Differences*, 52, 601–605
- Mohammadlou, M., Elahi, T. and Shirvani Rad, A. (2015), The role of personality traits in predicting the type of defense mechanisms used by students, *Second International Conference on Psychology, Educational Sciences and Lifestyle*, Torbat Heydariyeh University, 13 (2):111-120. (in Persian)
- Niazi, M., Ganji, M. and Namvar Moghadam, F. (2015). Social factors affecting life satisfaction Study: Citizens of Kashan City in 2015, *Journal of Social Development and Welfare Planning*, 9 (31). (in Persian)
- Priest, J. B. (2017). Examining differentiation of self as a mediator in the biobehavioral family model. *Journal of Marital and Family Therapy*, 45, 161–175
- Rashidi, A., Sharifi, K. and Naqshineh, T. (2016). Relationship between family communication patterns and self-differentiation with quality of life of women seeking a divorce in Kermanshah, *Journal of pathology, counseling*. (in Persian)
- Rasouli, M., Asoudeh, M., Tamrchi, F. and Hoseini, Z. (2017). Investigation of factor structure and validation of Drake and Mordack self-differentiation questionnaire (short form). *Journal of Psychometrics*, 4(16):1-10. (in Persian)
- Roshan Zamir S, Abdollahpour M, Kurd B. (2017). The relationship between self-emotional differentiation and life satisfaction among first-grade high school girls in Urmia, *International Journal of Psychology, Counseling, Education*. (in Persian)
- Ross A. S. and Murdock N. L. (2014). Differentiation of self and well-being: The moderating effect of self-construal. *Contemporary Family Therapy*, 36: 485–496
- Sadeghi, M., Imeni, F. and Bavsini F. (2018). Student Life Satisfaction: Predictability Based Religiosity, the meaning of life and cognitive flexibility, *Journal of Women's Studies Sociological and Psychological*, (16):195-222. (in Persian)
- Schaffhuser, K., Allemand, M. and Martin M. (2014). Personality traits and relationship satisfaction in intimate couples: three perspectives on personality. *European Journal of Personality*, 28(2): 120-133.
- Sharifinia, M.A. and Haroonrashidi, H. (2020). The Relationship between the Dark Traits of Personality and Emotional Expressiveness with Satisfaction of Life, *journal of counseling psychology*, 47: 24-35. (in Persian)

- Schultz, D. and Schultz, C., L (2015). *Personality Theories* (translation by Seyed Yahya Mohammadi), Tehran, Virayesh Publishing
- Sheikh Zainuddin, H., Farokhi, N. A. and Abbas Pourazar, Z. (1397). The mediating role of psychological capital in the relationship between personality traits and marital adjustment of students, *Journal of Applied Psychology*, 12 (3): 469-432.
- Toulo Takmili Torabi, N., Vakili, P. and Fattahi A. (2020). Relationship between personality traits and satisfaction Marriage-Based in the Mediating Role of Religious Orientation, *Journal of Applied Psychology*, 14(53): 99-118. (in Persian)